

стверджувати, що розрахунок маркетологів на ажіотаж населення був правильним. Адже таким вже є наш менталітет, реакція на слова «знижка», «акція» є однозначно позитивною, особливо коли всі думки в голові пересічного громадянина націлені хоч на якусь економію. Брендівість кризи і її вдале застосування у просуванні товарів і послуг принесли свої результати – високі прибутки корпораціям і простим підприємцям.

До того ж, кризовий процес викликав небувалу хвилю гумору у постраждалих, адже саме вміння сміятись над гострими проблемами власного життя завжди рятувало наш народ. Крилаті вислови і жарти над кризою склали так званий «кризовий словник».

Висновки. «Нагадаю вам і собі, що виживання – це всього лише виживання, воно потрібне не заради самого життя, а заради щасливого, повного життя» – ці слова В.Сергієнка повинні бути стартовими для розуміння кризи кожним громадянином і урядовцем. Якість життя населення – ось, що страждає в пергу чергу. Поради як вижити, антикризові способи економії та гумор самих українців повинні стати не єдиним шляхом боротьби зі злиднями і безробіттям. Питання пошуку шляху виходу із кризи стоїть не за простими людьми, уряд повинен цим опікуватися, а народ, як завжди, сподіватиметься на «вищу силу». Втома народу України від постійного пошуку «просвіту» буде каталізатором у допомозі уряду, якщо це буде потрібно. Головне, дочекається планів і подальших рішучих дій від самої влади.

Література

1. Супруненко О. Криза, рік перший: політ нормальний / Супруненко О. // Український журнал. – 2009. – № 9. – С. 67 – 78.
2. Дорошенко І.В. Глобальна фінансова криза і її вплив на розвиток економіки України / Дорошенко І.В. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.nbuv.gov.ua
3. <http://worldcrisis.ru/crisis/vicsrg>
4. <http://www.ut.net.ua/art/168/0/1683/>

Надійшла 05.10.2010

УДК 622.25

О. Ф. ШАРЛАЙ, І. В. ТРОЦИШИН
Хмельницький національний університет

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ КАРТКОВИХ ЛІЧИЛЬНИКІВ НА КП «ХМЕЛЬНИЦЬКВОДОКАНАЛ»

Представлено розрахунок вартості лічильника та розрахунок ефективності впровадження карткових лічильників для комунальних підприємств.

The charges meter and calculation of the effectiveness of card-meter in utilities is present here.

Ключові слова: передоплата, лічильник, прибуткове комунальне підприємство.

Вступ. Проаналізувавши сучасний стан оплати за надані послуги для Хмельницькводоканалу було виявлено деякі проблеми і основна з них – своєчасна оплата за надані послуги. Дана проблема пов'язана з тим, що споживачі не виплачують своєчасно кошти за водопостачання або платять з відстрочкою платежу на декілька місяців. Це призводить до накопичення боргів Хмельницькводоканалу перед енергопостачальною компанією, боргів з оплати праці, боргів перед міським бюджетом і боргів перед організаціями, що забезпечують технічну підтримку підприємства. Це призводить до таких наслідків, як несвоєчасне виявлення пошкоджень і ремонт водогону, що унеможливує надавання якісних та своєчасних послуг.

Ця стаття присвячена проведенню економічних розрахунків щодо споживання води населенням м. Хмельницького, розрахунку вартості виготовлення і встановлення лічильників та розрахунку економічного ефекту для комунального підприємства після встановлення інтелектуального лічильника.

Об'єкт дослідження – процес надання передплатних послуг за водопостачання.

Предметом дослідження є ефективність використання передоплачуваних карткових лічильників на комунальних підприємствах.

Метою роботи є розрахунок економічної ефективності встановлення карткових лічильників на комунальному підприємстві «Хмельницькводоканал» та виведення даного підприємства з боргів, навіть не зважаючи на відносно велику вартість лічильника.

В статті виконані розрахунки для представлення ефективності встановлення карткових лічильників.

Основна частина

Визначимо середню кількість людей, які проживають в одній квартирі. Загальна кількість квартир і приватних будинків становить 106122 (станом на кінець 2010 р.) [1]. Населення м. Хмельницького 261000 людей.

Отже, середня кількість людей, які живуть у квартирі та приватному будинку, становить:

$$261000/106122 = 2,45 \text{ людини.}$$

Розрахунок кількості вихідних днів, в них входять святкові дні (8 днів) та вихідні дні (субота і неділя):

$$52 \times 2 + 8 = 112 \text{ днів.}$$

Отже, кількість робочих днів буде розраховуватися так:

$$365 - 112 = 253 \text{ дні.}$$

Так як заплановано встановити лічильники за 3 роки, то кількість робочих днів за цей період буде становити:

$$253 \times 3 = 759 \text{ днів.}$$

Середнє споживання води однією людиною в середньому становить 252,67 л [2, 3].

Розрахунок середнього споживання води однією людиною в місяць становить:

$$252,67 \times 30 = 7580,1 \text{ л} = 7,58 \text{ куб. м.}$$

Розрахунок середнього споживання води однією людиною в рік становить:

$$7,58 \times 12 = 90,96 \text{ куб. м.}$$

Розрахуємо середнє споживання води мешканцями міста в місяць:

$$7,58 \times 261000 = 1978380 \text{ куб. м.}$$

Розрахуємо середнє споживання води мешканцями міста в рік:

$$90,96 \times 261000 = 23740560 \text{ куб. м.}$$

Так як в середньому в одній квартирі живе 2,45 людини, то одна квартира в день споживає:

$$2,45 \times 252,67 = 619,04 \text{ л.}$$

Отже, в середньому в одній квартирі за місяць споживають:

$$619,04 \times 30 = 18571,2 \text{ л} = 18,57 \text{ куб. м.}$$

Розрахунки наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Розрахунок споживання води

п/п	Споживання води	Об'єм, куб. м
1.	Середнє споживання води однією людиною в місяць	7,58
2.	Середнє споживання води однією людиною в рік	90,96
3.	Середнє споживання води мешканцями міста в місяць	1978380
4.	Середнє споживання води мешканцями міста в рік	23740560
5.	Середнє споживання води одною квартирою в день	0,61904
6.	Середнє споживання води одною квартирою в місяць	18,57

Так як картки передоплати будуть номіналом 10 куб. м, то будемо приймати що одна квартира в місяць буде купувати 2 картки. Тоді всі споживачі, які живуть в квартирах будуть купувати 212244 карточки передоплати в місяць.

Отже, буде виготовлено 212244 картки передоплати в місяць, так як вартість однієї картки становить 1 грн, тоді вартість виготовлення карток в місяць становитиме:

$$212244 \times 1 = 212244 \text{ грн.}$$

Розрахунок вартості комплекту лічильника наведений нижче в табл. 2.

Таблиця 2

Розрахунок вартості комплекту лічильника

Вартість комплекту лічильника					
п/п	Комплектність лічильника	Ціна, грн	п/п	Лічильник	Ціна, грн
1.	Лічильник	370	1.	Корпус з термопластмаси	20
2.	Обчислювач з елементом живлення(полімерна батарея)	100	2.	Монохромний екран	50
3.	Датчик витрат ультразвуковий з фторопластовим ущільнювальним кільцем	60	3.	USB-порт	20
4.	Датчик надлишкового тиску	30	4.	Блок контролю датчиків	50
5.	З'єднувальний шнур	20	5.	Блок обробки інформації	50
			6.	Затвор	50
			7.	Картрідер	30
			8.	Система ультразвукового вимірювання	100
Всього:		580 грн	370 грн		

Вартість комплектності лічильника – 580 грн, а отже вартість всіх лічильників:

$$106122 \times 580 = 61550760 \text{ грн.}$$

Прибуток підприємства з 1 куб. м розраховуємо використовуючи рентабельність, середня норма якої становить 10% (інші кошти йдуть на видавання зарплати, транзит води, обслуговування водопостачання, обслуговуючий персонал, ремонт, витрати на енергопостачання) [4]:

$$3,86 \times 1,2 = 4,632 \text{ грн} - \text{ціна води при рентабельності 10\%}.$$

Отже, прибуток з однієї картки передоплати, тобто 10 куб. м, становить:

$$0,46 \times 10 = 4,6 \text{ грн.}$$

Встановлення нового лічильника замість старого становить 150 грн.

Розраховуємо прибуток від встановлення вираховуючи податки (ПДВ):

$$150 / 1,2 = 125 \text{ грн} - \text{встановлення лічильника}.$$

Витрати підприємства на витратні матеріали (20%):

$$150 \times 0,1 = 15 \text{ грн.}$$

Отже, прибуток остаточний з встановлення лічильників розраховується відніманням всіх показників:

$$150 - 25 - 15 = 110 \text{ грн} - \text{встановлення лічильників}.$$

Загальний прибуток підприємства від встановлення лічильників:

$$106122 \times 110 = 11673420 \text{ грн.}$$

Загальний дохід за 3 роки становить 11673420 грн.

Прибуток за місяць, коли будуть встановлені всі лічильники, становитиме:

$$4,6 \times 212244 = 976322,4 \text{ грн.}$$

Прибуток за рік, коли будуть встановлені всі лічильники, становитиме:

$$976322,4 \times 12 = 11715868,8 \text{ грн.}$$

Вартість виготовлення карток в місяць становитиме:

$$212244 \times 1 = 212244 \text{ грн.}$$

Витрати на виготовлення карток за рік:

$$212244 \times 12 = 2546928 \text{ грн.}$$

Отже прибуток від передоплати за рік становитиме:

$$11715868 - 2546928 = 9168940 \text{ грн.}$$

Розрахунки в табл. 3.

Таблиця 3

Розрахунок витрат і доходів					
п/п	Витрати	Сума, грн	п/п	Доходи	Сума, грн
1.	Виробництво лічильники	61550760	1.	Загальний прибуток підприємства від встановлення лічильників	11673420
2.	Виготовлення карток в місяць	212244	2.	Прибуток за місяць коли будуть встановлення всі лічильники	976322,4
3.	Виготовлення карток в рік	2546928	3.	Прибуток за рік коли будуть встановленні всі лічильники	11715868,8
Всього за 5,4 роки:		74304171,2 грн			74939107,2 грн

Отже, проект окупиться за:

$$61550760 \text{ (витрати на лічильник)} - 11673420 \text{ (дохід від встановлення лічильників)} = 49877340 \text{ грн.}$$

$$49877340 / 9168940 = 5,4 \text{ років.}$$

Отже, проект окупиться за 5,4 роки при стандарті 6,7 років, що є припустимим.

Графік (рис. 1) відображає прибуток підприємства протягом встановлення лічильників.

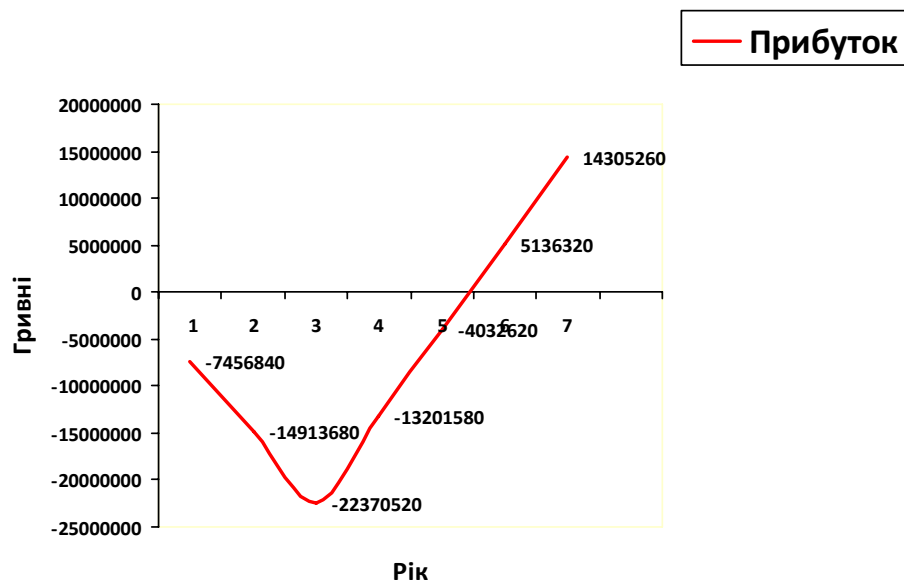

Рис. 1. Графік визначення ефективності впровадження лічильників

Розрахунок економічної ефективності показав, що проект при середніх витратах води окупиться через 5,4 роки.

Висновки. Отже, впровадження інтелектуального лічильника на мережах міського комунального підприємства «Хмельницькводоканал» дасть змогу за 3 роки підвищити прибутковість підприємства, перевести його з розряду збиткових підприємств в розряд прибуткових, а також поширити досвід впровадження нової схеми обліку і контролю з допомогою інтелектуальних лічильників по всій країні. В перспективі підприємства, що поставляють воду споживачам будуть зайняті тільки підвищенням якості послуг.

Проаналізувавши економічні розрахунки, за даними міського комунального підприємства «Хмельницькводоканал» впровадження схеми обліку та контролю на основі інтелектуального лічильника є задачею, яка зможе бути розв'язаною і перспективною.

Література

1. www.khmelnitsky.com
2. СНиП 2.04.02. –84.
3. СНиП 2.04.01–85.
4. Економіка підприємства : [структурно-логічний навч. посібник / за ред. С. Ф. Покропівного]. – К. : КНЕУ, 2001. — 457 с.

Надійшла 08.10.2010

УДК 677.11.021

Г. А. ТИХОСОВА, Т. М. ГОЛОВЕНКО
Херсонський національний технічний університет

ОБҐРУНТУВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПЕРЕРОБКИ СТЕБЕЛ ЛЬОНУ ОЛІЙНОГО

Стаття присвячена економічному обґрунтуванню доцільності переробки стебел льону олійного на півдні України і нашої держави в цілому, зокрема: економічними розрахунками доведено, що прибуток з переробки соломи льону олійного буде складати 214 781 661,5 грн.

The article is devoted to the economic ground of expediency of processing of stems of flax oil on the south of Ukraine and our state on the whole, namely: it is well-proven economic calculations, that an income from processing of straw of flax oil will fold 214 781 661,5 hrn.s.

Ключові слова: економічна доцільність, прибуток, льон олійний.

Вступ

За останні роки в Україні спостерігається тенденція збільшення посівних площ, відведених під льон олійний. На основі проведеного аналізу побудовано діаграми зміни посівних площ льону олійного в Україні (рис. 1) і в Херсонській області (рис. 2). Діаграми свідчать, що в Україні за період від 2002 по 2010 рр. посівні площі льону олійного збільшились з 9,35 тис. га до 60,22 тис. га, а в Херсонській області з 2003 по 2010 рр. – з 0,7 тис. га до 13,55 тис. га.

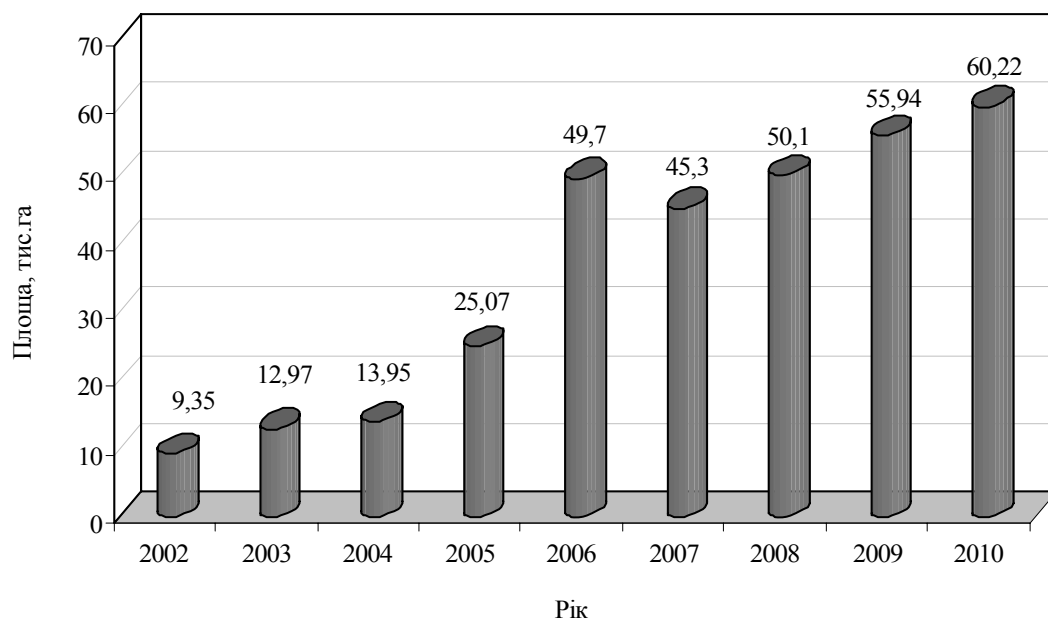

Рис. 1. Динаміка вирощування льону олійного в Україні за 2002 – 2010 рр.